

Text. Què determina el sexe?

Per a determinar el sexe d'un bebé, normalment es parteix dels genitals. A l'ecografia, si hom veu un penis, interpreta que el nadó serà mascle, i l'observació externa ho acaba de confirmar quan naix la criatura. Però la realitat és molt diversa i hi ha més d'un aspecte que s'ha de considerar. En primer lloc, el fenotip. Generalment les xiques tenen més malucs i pits, i els xics, més pèl i musculatura... No cal dir que hi ha xics sense pèls i xiques que s'han de sotmetre a la tortura de depilarse fins i tot el bigoti, xiques amb una musculatura espectacular i xics sense to muscular que han de matar-se al gimnàs si volen parèixer "hòmens". En segon lloc, hi ha els genitals externs (testicles, penis, clítoris, llavis majors i menors...) i els genitals interns (úter, trompes, conducte deferent, pròstata...). També ací la varietat acostuma a trencar els esquemes prefixats: persones amb un ovari i un testicle, amb ovotestes (una porció és testicular i l'altra, ovàrica), amb un penis "massa menut" o un clítoris "massa gran", amb llavis fusionats, etc. En tercer lloc, hi ha els cromosomes. Generalment, les persones amb fenotip femení i genitals interns i externs femenins tenen el cariotip XX; i les que ho tenen masculí, XY. Però també la diversitat és ací major al que es creu. Hi ha persones amb un cromosoma més (XXY), que solen tindre genitals externs masculins però caràcters secundaris femenins (malucs i pits) –en termes mèdics es parla de síndrome de Klinefelter. Hi ha també persones amb un cromosoma menys o incomplet (XO, Síndrome de Turner en medicina), també XXX, etc. Finalment hi ha les hormones. Totes les persones tenim hormones femenines (estrògens) i masculines (andrògens); però els nivells varíen d'un sexe a l'altre i també al llarg de la vida. Hi ha, per exemple, persones que produeixen altes dosis de testosterona –el terme mèdic és hiperplàsia adrenocortical congènita–, el que provoca xiques molt masculines i xics prematurament masculinitzats. Hi ha també persones amb insensibilitat als andrògens –el terme mèdic és SIA o Síndrome d'insensibilitat androgènica completa o parcial–; el seu cariotip és XY, les gònades solen estar internes i produeixen una testosterona que el cos no assimila. També hi ha persones amb dèficit de l'enzima 5-alfa-reductasa, que impedeix que se sintetitzi la testosterona, de manera que si tenen el cariotip XY, naixen amb genitals poc masculinitzats i solen ser assignats com a xiques, però a l'adolescència la testosterona fabricada pels testicles comença a masculinitzar-les. Davant

d'aquesta varietat, parlar de només dos sexes es queda una mica curt. I si, a més, la terminologia emprada posa l'accent en l'anomalia dels cossos –i només fa propostes correctives que sovint es realitzen quan la criatura és menuda i no té autonomia per a decidir per ella mateixa–, l'impacte negatiu en la persona i en les seues famílies està assegurat. Així ens ho conta Cheryl Chase, la fundadora de la Societat Nord-americana d'Intersexualitat. Chase nasqué amb micropenis, testicles sense descendir i una obertura darrere de la uretra. Fins a l'any i mig va ser educada com a xic; però aleshores l'equip mèdic va modificar la seua opinió i decidí que era una xica. L'operaren abans dels dos anys, amb el consentiment de la família, i li llevaren el clítoris –molt xicotet per a ser penis, però massa gran per a ser clítoris. Els metges va dir als pares de Chase que havien de mudar-se a un lloc on ningú els coneguera i començar de nou amb un nom de xiqueta que sonaria igual que l'anterior perquè ella no notaria la diferència. També havien d'eliminar totes les fotografies o qualsevol referència a ella com a xic. Als 8 anys va ser operada de nou per a extirpar-li la part testicular que tenien els seus ovaris, i finalment li abaixà la regla. Mai havia tingut un orgasme i als 20 anys va patir un xoc en descobrir el seu historial mèdic

Font: *Els nostres cossos, els nostres drets* (Guia d'Educació Sexual). 2018, Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. Direcció General de Política Educativa. Servei d'Innovació i Qualitat.